

De reis van meester Swerms naar Algerije in 1925 (2)

Linnen pak, geen onderkleeren, evenmin een boord

Rin en Anne-Marie Krap deden een bijzondere ontdekking toen ze het ouderlijk huis aan de Statenweg in St.-Annaparochie opruimden, nadat hun ouders Arjen Krap en Koosje Krap-Swerms waren overleden. In de spullen die van ’meester Swerms’ waren geweest – de hait van Koosje, de pake van Anne-Marie en Rin - vonden ze een dik notitieboek vol handgeschreven verhalen. Een daarvan bleek wel heel speciaal: een verslag van zijn reis naar Algerije in 1925, helemaal op rijm geschreven. De Bildtse Post plaatst de komende weken delen uit dit unieke tijdsdocument. Vandaag het tweede deel.

Anne-Marie Krap: "De hitte was allesoverheersend en daar heeft meester Swerms het moeilijk mee. Dorst en het gebrek aan iets te drinken komen regelmatig voorbij op allerlei manieren. Tegenwoordig loopt iedereen rond met flessen water en is er overal airconditioning, maar in 1925 was dat een ander ver-

haal! In deze aflevering reist meester Swerms vanuit de havenstad Skikba met de trein naar Constantine, waar het reisgezelschap de stad verkent en afdaalt in de kloof van de rivier de Rhummel. Hij laat zijn schoenen poetsen door een klein jongetje (zie foto) en beschrijft de positie van de Algerijnse vrouwen."

Toen kwam de tocht door ’t Afrikaansche land
Die zou eindigen in het woestijnsche zand

’t Was innig te zien hoe de cactussen hun wanstaltige leden
Naar ons ophieven toen we voorbij hen gleden

Die verminkte armen, dat wanhopig gebaar
Doe ’t níet, nú niet, je wordt er zoo naar

Het is véél te warm, het is geen seizoen
Vraag het ook maar aan die ouwe citroen

En de reddende vijg uit de bijbelsche landen
Gebaarde somber met zijn breede handen

De fijne eucalypten hingen droevig in wanhoop neer
Ze wísten, ze hoopten niet meer.

Een trotsche agave, zijn bloeistengel fier naar boven
Ze moeten maar vóelen, ze wíllen ’t niet geloven

Laat ze trekken naar die helsche woestijn
Het zullen denk ik wel Hollanders zijn.

Maar de goede bergen met hun verre blauwe koppen
Deden niets om de trein te doen stoppen

Deze stad, weer warmer, is heel gewichtig nu
Want hier kom je in je tropische tenue

Linnen pak, geen onderkleeren, evenmin een boord
Zoo weinig mogelijk, dat is hier het toverwoord

Een doosje Purol steek je in je zak.
Een helmhoed op, dan ben je onderdak

’t Was middag, de zon scheen fel uit den hoogen
Toen wij ons al te saam naar de kloof bewogen

De kloof dat is hier de bezienswaardigheid
Zeer onschuldig, als je maar niet naar beneden glijdt

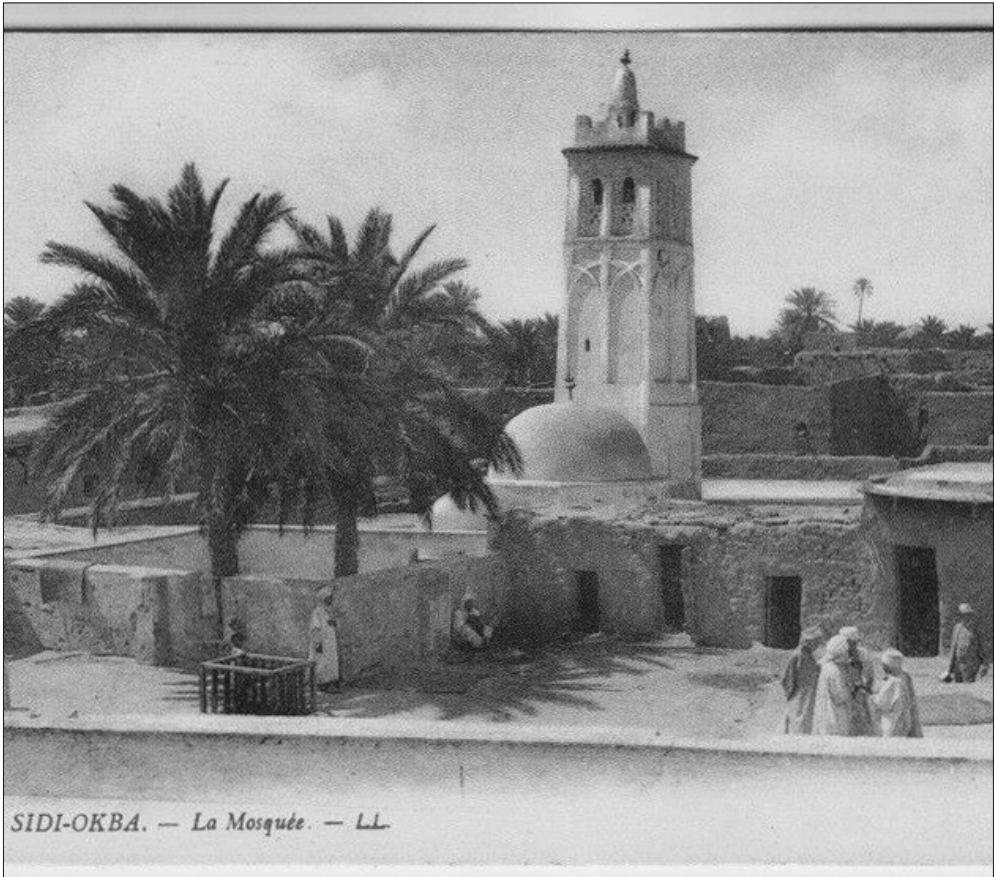
Van boven af zeer diep, van onderen zeer hoog
In de diepte een rivier, maar zoo goed als droog

Allemaal steen om je heen en natuurlijk bruggen
Nestelende duiven en aanhankelijke muggen

Sprinkhanen als vingers, vreemde vogelbeesten
Vunzige vochtige holen, voor lagere geesten

Geneeskrachtig water. Romeinsche werken
Die je als armzalige resten aan kunt merken

Zoiets als de Aareschlucht, maar veel grootscher
Veel imposanter, machtiger, maar niets doodscher

Een ansicht van de Sidi Okba moskee in Noord-Algerije.

We zijn erdoor getrokken met onze transpiratie
We zijn het water wel gewend, wij Hollandsche natie

De verdere middag zag ons in d’Arabische wijk
Daar staat ieder en alles en nog wat te kijk

Donkere holen, dat zijn zoo hun huizen
En erin en ervoor als een troep witte muizen

d’Arabieren, ze scharrelen rond of rusten wat
Rusten, ja rustig rusten, zoo plat op hun mat

Dat is je ware, niet zoo Europeesch jagen en zwoegen
Je bent hier niet om te werken, maar voor je genoeg

Ja, daar stond de heele bende nog bij ’t hôtél
De schoenpoetsers, de kwajongens met hun bruine vel

Maar een ervan was mijn speciale vriend
Hij had vanmorgen al een frank aan me verdiend

Een handdruk, zijn fez in de hand en ik m’n hoed
Mohammed jong, het beste, het ga je goed

Eenige vrouwen zaten gezellig bijeen
Ieder gehurkt op een kleine blauwe steen

Vrijdags, hun Zondag, komen ze hier praten
Dan wordt geen enkle man hier toegelaten

Och dan hebben ze toch eens een verzetje
Want ’t leven lijkt hier voor de vrouwen geen pretje

Ja, er gebeuren hier gekke dingen
De man koopt een vrouw voor wat zilverlingen

Ze blijft gesluierd tot onder z’n dak
Daar blijkt het misschien een kat in de zak

Bij ons raak je zoo’n katje niet gemakkelijk kwijt
Doch dat is hier maar een kleinigheid

Zij gaat terug naar de witte stegen
Hij koopt een ander, op hoop van zegen

Z’is koopwaar, ’t was een geschikt cadeau
Voor de filialen van de Albino*

Je krijgt een bon bij een half ons thee
En voor 100 bons neem j’een vrouwtje mee

We spraken een man sinds jaren getrouwd
Hij had zijn eega weggestuurd. Ze was te oud

Ze telden 25 regentijden
En hij mocht liever een van 15 lijden

We zijn nog even de groote Moskee binnengegaan
En hebben náast de heilige matten gestaan.

Treffend van eenvoud. Verbazend sober
Als een bloemenwei in October

Ze hooren in deze sobere omgeving
In deze weinig eischende samenleving

Eenvoudig als de lemen hutten in de woestijn
Zal ook het bedehuis van Allah zijn

*Albino: winkelketen opgericht in Groningen, bekend om de lage prijzen en het sparen voor cadeaus.

Wie wil reageren of vragen heeft aan Rin en Anne-Marie, kan mailen naar info@akatekst.nl of bellen naar 06 145 765 24. Op de website van Anne-Marie staat nog meer informatie: akatekst.nl/meester-swerms

De kloof van Rhummel, Algerije. (foto: Rijksmuseum)